

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Sara Salarvan, (sarsa19), Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Martin Rödholm, (marro29), Verksamhetschef

Godkänd av: Karin Looström Muth, (karlo2), Direktör

Giltig från: 2024-02-12

Giltig till: 2029-01-31

Regional rutin för framtagande av internetbaserade stöd- och behandlingsprogram

Fastställd av Hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektören (SSN 2023-0013) giltig till 2029-01-31.

Utarbetad av representanter från Kunskapsstöd för psykisk hälsa inom Regionhälsan, koncernstab strategisk hälso- och sjukvårdsutveckling, enhet Invånare och patient inom koncernstab digitalisering, VGR-akademin och ePsykiatrienheten på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Syfte

Dokumentet beskriver de olika momenten i framtagandet av ett internetbaserat stöd- eller behandlingsprogram i Västra Götalandsregionen (VGR) i 1177:s e-tjänst Stöd och behandling (SoB). Det bygger på det nationella dokumentet *Process för produktion av internetbaserade behandlingsprogram* som kan hämtas från [Internetbaserat stöd och behandling](#).

Syftet är att säkerställa framtagande, införande och förvaltning av nya regionala/nationella behandlingsprogram som bygger på etablerad behandling, men också att underlätta och tydliggöra val av befintliga internetbaserade behandlingsprogram som kan skapas i tjänsten SoB utifrån relevant kunskap, forskning och utvärdering. Framtagande av stödprogram följer samma process men har inte alltid krav på evidens.

Bakgrund

Ett internetbaserat behandlingsprogram består av tillräckligt med komponenter och övningar för att uppnå behandlingseffekt. De flesta behandlingsprogram är utformade för att ha regelbunden kontakt med en behandlare som stöd för att genomföra programmet. Detta till skillnad från stödprogram, som vanligen kan genomföras med begränsad kontakt med behandlare och som fungerar som stöd till annan behandling men utan krav på påvisad

behandlingseffekt. Det finns ingen skarp gräns mellan stöd- och behandlingsprogram i det att flera stödprogram innehåller behandlingsdelar och kontinuerlig kontakt med behandlare.

En nationell process för produktion av internetbaserade behandlingsprogram togs fram under 2021. Detta dokument är en regional anpassning av den, men kunskap om båda dokumenten är en förutsättning för förståelsen. För att verksamheter i VGR ska kunna ta del av stöd- eller behandlingsprogram behöver verksamheten vara ansluten till Stöd och behandling.

Processmall

Processens olika steg är en checklista som avser att ge en överblick över vad som behövs, men stegen måste inte följas strikt i den ordning de är presenterade. De ingående stegen beskrivs mer detaljerat nedan. Utöver de beskrivna stegen bör finansiering beaktas tidigt i processen och utvecklings- och övriga kostnader ombeds därför specificeras i nomineringsmallen (steg a i tabellen nedan). Därutöver betonas vikten av att tidigt i processen involvera patienter och brukare och att planera för hur programmet ska utvärderas. Ambitionen är att hanteringen av en nominering bör vara skyndsam och att de program som utvecklas delas och används av liknande verksamheter inom hela VGR.

Steg	Ansvarig/Utförare
a) Initiering och identifiering av behov för internetbaserat behandlingsprogram. Nomineringsmall fylls i (se bilaga 1)	Enskilda medarbetare via SoB-kontaktperson och/eller regionala SoB-förvaltningen och/eller kunskapsstyrningen, ev. med forskare
b) Inventering av marknad och forskning.	Samordningsråd
c) Ställningstagande till nomineringen, bedöma konsekvenser och om den ska vidare till Program och Prioriteringsrådet (PPR)	Samordningsråd (tar ställning utifrån kunskapsinnehåll samt om kostnader eller konsekvenser kring organisering uppstår som inte kan hanteras inom de verksamheter som kommer att använda programmet. Om sådana konsekvenser uppstår ska frågan lyftas till PPR).
d) Ställningstagande till nomineringen	Eventuellt PPR (tar ställning utifrån resursperspektivet och ett eventuellt behov av prioritering)
e) Beslut om att skapa programmet, alternativt inköp av befintligt program.	Regionala SoB-förvaltningen med stöd av ställningstaganden från samordningsråd, och PPR (om PPR lämnat ställningstagande)
f) Resurser, kostnadskalkyl och avtal. Projektgrupp utses.	Nominerande verksamhet med stöd av regionala SoB-förvaltningen.
g) Innehåll produktion, utformning, namnsättning, språk och tillgänglighet	Projektgrupp, SoB-designer och eventuella övriga
h) Granskning av innehåll	Oberoende granskare (om möjligt)
i) Test av funktionalitet och kliniskt test	Projektgrupp
j) Implementation, uppföljning och spridning till andra aktörer	Projektgrupp, utgivaren/ägaren och regionala SoB-förvaltningen
k) Avpublicering av program	Samordningsråd, regionala SoB-förvaltningen

Förklaringar

a) Initiering och identifiering av behov för internetbaserat behandlingsprogram.

Programidén kan initieras av enskilda medarbetare anställda i VGR eller anställda hos vårdgivare med vårdavtal, forskargrupp, SoB-kontaktperson, regionala SoB-förvaltningen eller Samordningsråd. Idén förankras hos verksamhetschef och SoB-kontaktperson (om sådan finns). Om vårdgivaren saknar SoB-kontaktperson kontaktas regionala SoB-förvaltningen.

Därefter fylls nomineringsmall i (se bilaga 1). Den/de som nominerar identifierar vilket behov och målgrupp som ska tillgodoses med hjälp av behandlingsprogrammet och hur programmet ska användas i verksamheten. I de fall det nominerade programmets målgrupp är barn bör [Regional riktlinje Barnsäkring av digitala invånartjänster](#) beaktas.

Slutligen bedömer regionala SoB-förvaltningen om programidén kan utvecklas i SoB, är ett stöd- eller behandlingsprogram och gör en sökning av eventuellt befintliga och liknande program i Innehållskatalogen för SoB, samt stämmer av behovet i det nationella designnätverket. Därefter skickas nomineringen vidare till lämpligt/-a Samordningsråd.

Om nomineringen avser inköp av ett befintligt program skickar regionala SoB-förvaltningen alltid nomineringen till relevant Samordningsråd.

b) Inventering av marknad och forskning

Samordningsråd tar emot nomineringen, bedömer det regionala behovet, befintliga programalternativ, evidensläge, behörighetskrav för behandlare samt om det ligger i linje med nationella riktlinjer etcetera. En skyndsam hantering är önskvärd, om möjligt inom en månad.

Om ett liknande program redan finns i SoB görs en värdering av om detta uppfyller identifierat behov och syfte samt evidens. Samordningsråd värderar utifrån behov, syfte, evidens och kostnadseffektivitet om avtal behöver skrivas eller upphandling behöver ske, för nyttjande av befintligt program istället för det nominerade alternativet. Behandlingsprogram som bedömts av nationella kompetensgruppen för internetbaserad stöd och behandling finns att läsa om på [Utlåtanden, internetbaserade behandlingsprogram \(SKR\)](#).

Om liknande program inte finns i SoB undersöker Samordningsråd, via nationellt programområde, om flera regioner har samma behov och om man i sådana fall kan samverka. Vid behov av att skapa ett helt nytt program söks medel och planeras forskning på sedvanligt sätt. För enklare stödprogram är kraven på evidens och forskning oftast inte obligatoriskt. Dock behövs systematisk uppföljning av patientens upplevelse och det medicinska resultatet.

Samordningsråd är ansvariga för programmets kvalitet och innehåll så länge programmet används. Operativt ansvar får lösas från fall till fall.

c) Ställningstagande till nomineringen och om den ska vidare till Program och Prioriteringsrådet (PPR)

Samordningsråd tar ställning till nomineringen och om den ska skickas vidare till PPR. Det görs om nomineringen har betydande organisatoriska och/eller ekonomiska konsekvenser, som då beskrivs. Nomineringen kan även vara aktuell för ordnat införande. Samordningsrådets ställningstagande meddelas regionala SoB-förvaltningen.

d) Eventuellt ställningstagande av PPR

I de fall nomineringen behandlas i PPR meddelas aktuellt samordningsråd och regionala SoB-förvaltningen om PPR:s ställningstagande.

e) Beslut om att skapa programmet, alternativt inköp av befintligt program

Regionala SoB-förvaltningen gör en sammanvägd bedömning av ställningstaganden från samordningsråd/PPR, verksamhetens behov samt befintliga resurser, och fattar beslut om programmet ska skapas, alternativt om befintligt program ska köpas in.

f) Resurser, kostnadskalkyl och avtal. Projektgrupp utses.

SoB-kontaktperson eller regionala SoB-förvaltningen, tillsammans med nominerande verksamhet, utser projektgrupp med ansvariga för innehåll, design, pedagogik mm. Upprätta projektplan för utveckling, utvärdering och förvaltning. Upprätta nödvändiga avtal.

g) Innehåll produktion, utformning, namnsättning, språk och tillgänglighet

Beakta riktlinjerna i Ineras Designguiden, Läkemedelsverkets vägledning, regional dokumentation på SoB:s sida på vårdgivarwebben.

Granskning av innehåll, språk och tillgänglighet är av stor vikt. Stäm av innehåll gentemot tillgänglighetsdirektivet (WCAG 2.1). Regionala SoB-förvaltningen ger stöd i detta. För förslag på upplägg av granskning, se även nationell *Process för produktion av internetbaserade behandlingsprogram* som kan hämtas från [Internetbaserat stöd och behandling](#).

h) Granskning av innehåll

Oberoende granskning av det producerade innehållet rekommenderas i enlighet med nationell *Process för produktion av internetbaserade behandlingsprogram* som kan hämtas från [Internetbaserat stöd och behandling](#).

i) Test av funktionalitet och kliniskt test

Test av funktionalitet och kliniskt test rekommenderas i enlighet med nationell *Process för produktion av internetbaserade behandlingsprogram* som kan hämtas från [Internetbaserat stöd och behandling](#).

j) Implementation, uppföljning och spridning till andra aktörer

Implementation, uppföljning och spridning till andra aktörer beskrivs i nationell *Process för produktion av internetbaserade behandlingsprogram* som kan hämtas från [Internetbaserat stöd och behandling](#).

k) Inaktivering av program

Om behov eller evidensläge förändras, alternativt att annat program har ersatt, ska programmet inaktiveras i SoB. Aktuellt samordningsråd meddelar ställningstagande om inaktivering av programmet till regionala SoB-förvaltningen.

Uppföljning

Årlig uppföljning av antalet framtagna internetbaserade stöd- eller behandlingsprogram i SoB i VGR.

Innehållsansvarig:

Representanter från Kunskapsstöd för psykisk hälsa inom Regionhälsan, koncernstab strategisk hälso- och sjukvårdsutveckling, enhet Invånare och patient inom koncernstab digitalisering, VGR-akademin och ePsykiatrienheten på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Sara Salarvan, (sarsa19), Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Martin Rödholm, (marro29), Verksamhetschef

Godkänd av: Karin Looström Muth, (karlo2), Direktör

Dokument-ID: SSN11800-2140136717-563

Version: 1.0

Giltig från: 2024-02-12

Giltig till: 2029-01-31